ALLIANTIE

SAMEN WERKEN VOOR WERK

ABU | CEDRIS | NRTO | OVAL

Gemeente Bergen op Zoom
t.a.v. de informateur
Postbus 35
4600 AA BERGEN OP ZOOM

21 maart 2022

Betreft: Samenwerking om werk toegankelijk te maken voor iedereen

Geachte heer, mevrouw,

Van harte gefeliciteerd met uw mooie en belangrijke rol als informateur in de gemeente Bergen op Zoom. Wij wensen u veel succes met het in goede banen leiden van het coalitieakkoord en het formeren van het nieuwe college. Wij, dat zijn de brancheorganisaties ABU, Cedris, NRTO en OVAL verenigd in de alliantie Samen werken voor werk. Onze leden werken in het hart van de arbeidsmarkt en het is onze ambitie om iedereen die wil en kan met de juiste begeleiding naar werk te begeleiden.

Wij realiseren ons goed, dat het nieuwe college voor een aantal grote uitdagingen staat. Vanuit politiek Den Haag worden steeds meer taken overgeheveld naar gemeenten. De budgetten die daarvoor beschikbaar zijn, groeien doorgaans niet navenant mee. Van gemeenten wordt onder meer verwacht dat zij de zorgtaken vanuit de WMO op peil houden, invulling geven aan de noodzakelijk energietransitie, statushouders - liefst met betaald werk - laten meedoen in onze samenleving en de maatschappelijke kloof helpen verkleinen. Wij zijn ervan overtuigd dat werk grote betekenis geeft aan het leven en welzijn van mensen. Werk draagt bij aan participatie, zelfstandigheid en zelfontplooiing. Werk is daarmee van grote maatschappelijke waarde.

De krapte op de arbeidsmarkt neemt toe. Ook bedrijven in uw regio hebben moeite om de juiste mensen te vinden. Dit biedt kansen voor iedereen die nu nog langs de kant van de arbeidsmarkt staat. Onze alliantie heeft op basis van jarenlange ervaring en onderzoek een aantal aanbevelingen opgesteld voor het kabinet. In de bijgesloten handreiking *Maak de weg naar werk duurzaam en eenvoudig* kunt u er alles over lezen. Daarin worden uitgangspunten en oplossingen benoemd die ertoe bijdragen dat meer mensen (weer) duurzaam aan het werk kunnen en die bijdragen aan een goed functionerende publiek-private arbeidsmarktinfrastructuur.

Wij hopen dat u - net als wij - overtuigd bent van de toegevoegde waarde van publiek-private samenwerking en vragen u om in het collegeakkoord de samenwerking tussen publieke dienstverlening en de private sector te vergroten. Immers, uitzenders kennen de kandidaat én bedrijven. Zij kunnen werkgevers enthousiasmeren om iemand met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans te geven, dragen bij aan om- en bijscholing en kunnen helpen met het screenen en actualiseren van kandidaatprofielen. Sociale werkbedrijven spelen een cruciale rol om de afstand tot de arbeidsmarkt te overbruggen door werk op maat aan te bieden. Private opleiders leveren maatwerk voor om- en bijscholing en maken (daarmee) een carrièreswitch naar een kraptesector

mogelijk. En coaching- en re-integratiebedrijven zorgen voor de juiste loopbaan- en ontwikkeladviezen en goede begeleiding op inzetbaarheid en vitaliteit.

Met elkaar kunnen we de mismatch op de arbeidsmarkt verkleinen, waarmee het welzijn van inwoners wordt vergroot en bedrijven in uw regio in staat worden gesteld te groeien. Onze leden staan er (opnieuw) klaar voor om samen met gemeenten en andere relevante arbeidsmarktspelers maatwerk te leveren voor de regionale uitdagingen op de arbeidsmarkt. Want die uitdagingen zijn zo groot dat we deze alleen samen kunnen oplossen.

Vanzelfsprekend zijn we graag bereid de rol van de alliantie en de aangesloten leden bij regionale arbeidsmarktvraagstukken toe te lichten. Voor meer informatie over de alliantie en inspirerende voorbeelden van publiek-private samenwerking kunt u ook een kijkje nemen op www.samenwerkenvoorwerk.nl.

Hartelijke groeten,



ALLIANTIE

SAMEN WERKEN VOOR WERK

ABU | CEDRIS | NRTO | OVAL



Advies en handreiking aan het nieuwe kabinet:

Maak de weg naar werk duurzaam en eenvoudig

Voorwoord

Het kabinet staat voor grote arbeidsmarktuitdagingen. De tekorten van geschikte arbeidskrachten lopen in steeds meer sectoren op en er is sprake van een groeiende mismatch tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Het onbenut arbeidspotentieel bestaat uit 1,2 miljoen mensen, van wie een derde 25 jaar of jonger is. Tegelijk zijn er ruim 1.000.000 actief werkzoekenden. Gemiddeld was 55% van de in de afgelopen 12 maanden ontstane vacatures moeilijk vervulbaar. Naar verwachting groeit dit het komende jaar naar 61%.

Deze uitdagingen vragen om een goed functionerende publiek-private arbeidsmarktinfrastructuur voor werkgevers en werkzoekenden. Dat is ook belangrijk voor de honderdduizenden mensen die al langere tijd langs de kant van de arbeidsmarkt staan en voor wie vaak iets extra's nodig is. De mens centraal stellen in plaats van de uitkering, het ontschotten van budgetten, zodat mensen eenvoudig kunnen worden om- of bijgeschoold en intensieve publiek-private samenwerking zijn essentiële voorwaarden voor een goed functionerende arbeidsmarkt. Stuk voor stuk zijn het ook punten die door de Commissie Regulering van Werk (ook wel: commissie-Borstlap) worden geadviseerd en waarmee de Regionale Mobiliteitsteams (RMT's) op experimentele w jze aan de slag gaan. Het is nu aan het nieuwe kabinet de juiste keuzes te maken om te zorgen voor een moderne arbeidsmarkt die optimaal functioneert.

De commissie-Borstlap pleitte ook voor een maatschappelijke alliantie, die zorgt voor een activerend en inclusief arbeidsmarktbeleid. Deze alliantie bestaat al: Samen Werken voor Werk. Onze alliantie van koepelorganisaties op de arbeidsmarkt (ABU, Cedris, NRTO en OVAL) vertegenwoordigt duizenden specialisten die dagelijks actief z jn met het matchen, begeleiden, opleiden en ontwikkelen van werkzoekenden en werkenden. Wij geloven in een inclusieve arbeidsmarkt en de kracht van publiek-private samenwerking. Want niemand kan deze uitdaging alleen aan. Dit kan alleen met goede samenwerking.

Samen met onze publieke partners kunnen wij een groot deel van de oplossing vormen. In de praktijk werken we hier ook al aan met de bestaande publiek-private samenwerking. Maar dit is niet genoeg! Er zijn nieuwe stappen nodig die zorgen voor een eenvoudiger en duurzame weg naar werk.

In dit gezamenlijke statement geven wij aan waar de arbeidsmarkt behoefte aan heeft en welke concrete stappen zij van het nieuwe kabinet vraagt. ■

De alliantie Samen Werken voor Werk
Namens de leden van de ABU, Cedris, NRTO en OVAL

Een activerend en inclusief arbeidsmarktbeleid vraagt om vernieuwende samenwerking

Het is ingrijpend als je getroffen bent door werkloosheid. Of je nu werk bent kwijtgeraakt door de coronacrisis of al heel lang van een uitkering moet rondkomen: dit beïnvloedt je leven elke dag. Werk is niet alleen inkomen, maar heel veel meer. De alliantie Samen werken voor werk wil zoveel mogelijk mensen (weer) aan de slag helpen. De mensen die door de gevolgen van de coronapandemie hun werk (dreigen te) verliezen én de mensen die al langer een afstand tot de arbeidsmarkt hebben. De vier koepelorganisaties ABU, Cedris, NRTO en OVAL hebben zich verenigd in de alliantie Samen werken voor werk met één gemeenschappelijk doel: Iedereen aan de slag!



Samen bouwen wij aan een activerende, ontwikkelingsgerichte en inclusieve arbeidsmarkt

De duizenden dienstverleners die zijn aangesloten bij de vier koepels vormen samen een landelijk en regionaal dekkend netwerk. Samen hebben zij een compleet dienstenpakket dat per regio als maatwerk inzetbaar is voor werkgevers, met werkloosheid bedreigden en werkzoekenden. Deze arbeidsmarktexpertise bestaat onder andere uit:

- **Werkfit maken**
- **Coaching en begeleiding**
- **Scholing, training, ontwikkeling en EVC**
- **Jobcarving**
- **Bemiddeling**
- **Uitzenden en detacheren**

Als we deze instrumenten koppelen aan de kennis en kunde van gemeenten, provincies, UWV, Regionale Werkbedrijven en WerkgeversServicepunten werken we echt samen voor werk. Samenwerking tussen alle relevante spelers op de arbeidsmarkt zorgt er nu al voor dat goede resultaten geboekt worden en meer mensen hun weg naar de arbeidsmarkt (terug) vinden. Met de vorig jaar opgerichte RMT's wordt de weg ingeslagen naar het centraal stellen van de kandidaat, ontschotte budgetten en intensieve publiek-private samenwerking. Dat is een goede ontwikkeling.

De omvang van problemen en de snelheid waarmee de moderne arbeidsmarkt verandert, vraagt een grotere en een andere inzet van de betrokken partijen: landelijk, regionaal en lokaal. Het kan én moet echt nog beter!

De arbeidsmarkt-ontwikkelingen in cijfers

370.000
mensen waren eind december 2021 werkloos. (3,8%).

209.000
mensen
van de **niet-beroepsbevolking** zijn per direct beschikbaar, maar **zoeken niet naar werk,** omdat ze er weinig van verwachten.

414.000
mensen ontvingen eind december 2021 een **bijstandsuitkering.**

9.665
mensen
hebben in het derde kwartaal 2021 een **geldige indicatie beschut werk.** Van deze personen hebben er op dat moment **6.416** een baan in een beschutte werkomgeving.

194.500
mensen ontvingen eind december een **WAO-uitkering,**

226.800
mensen een **WGA-uitkering** en

243.200
mensen een **Wajong-uitkering.**

126.734

mensen die vallen onder de **banenafspraak** waren in het derde kwartaal 2021 **aan het werk,**

116.754

mensen hadden **geen werk.**

Het onbenut arbeidspotentieel bedraagt

1,2 miljoen

mensen, van wie een derde 25 jaar of jonger is.

Er zijn ruim

1.000.000

actief werkzoekenden.

Vacatures

Eind 2021 waren er

387.000

openstaande vacatures.

Dat zijn er

161.000

meer ten opzichte van 2020.

Gemiddeld was

55%

van de in de afgelopen 12 maanden **ontstane vacatures moeilijk vervulbaar.** Naar verwachting **groeit** dit het komende jaar naar

61%

Scholing/Leven lang ontwikkelen (LLO)

1,7

miljoen mensen

tussen 25-65 jaar volgen een opleiding, van wie **84%** bij een private opleider.

In de **leeftijdscategorie 55- 65 jaar** wordt aanzienlijk minder aan **LLO** deelgenomen **(12%),** dan in de **leeftijd 25-35 jaar (30%).**

Deelname aan **LLO** is onder hoog opgeleiden beduidend hoger.

25%

van alle hoog opgeleide mensen **(916.600 mensen)** ten opzichte van

9%

onder praktisch opgeleiden **(167.000 mensen).**

Wat vragen wij van het kabinet om dit te kunnen waarmaken?

Maak de weg naar werk duurzaam en eenvoudiger met deze concrete stappen:

Harmoniseer alle arbeidsmarktinstrumenten en stimuleer samenwerking

Een activerend arbeidsmarktbeleid vraagt om eenvoudige en doeltreffende instrumenten. Nu bepaalt de woonplaats (gemeente) of uitkering van de werkzoekende welke instrumenten beschikbaar z jn, zoals loonkostensubsidie of jobcoaching. Maar het beleid en de instrumenten zijn in de ene gemeente significant anders dan in de andere. Ook de ondersteuning vanuit UWV en gemeenten verschillen van elkaar. Maar voor werkgevers tellen geschikte kandidaten, niet de verschillende instituties of gemeentegrenzen. Faciliteiten zijn nu zo ingewikkeld dat werkgevers afhaken.

Het harmoniseren van deze faciliteiten en het verbeteren van de informatievoorziening hiervoor is één van de uitgangspunten om de weg naar werk eenvoudiger te maken. Dat kan het beste door te werken met ontschotte budgetten, een eenduidige, gezamenl jke aanpak en met inzet van een maatschappelijke alliantie, waarbij publieke en private partijen z jn verbonden. Het is belangr jk om de samenwerking tussen gemeenten, UWV, uitzendbureaus, opleiders, bemiddelaars en loopbaanbegeleiders op de regionale arbeidsmarkt (zoals voorgesteld door de commissie- Borstlap) te stimuleren.

Wij pleiten voor één gereedschapskist, met sterk vereenvoudigde instrumenten, waaronder een (forfaitaire) loonkostensubsidie, het recht op jobcoaching en een no-risk polis en waarbij de mens centraal staat.

Bij de regionale uitvoering moeten werkzoekenden en werkgevers kunnen rekenen op één logisch samenhangende aanpak van overheden en partijen met arbeidsmarktexpertise.

Realiseer transparantie en toegankelijkheid van de bestanden met kandidaten

UWV en gemeenten dienen hun kandidaten goed en eenduidig in beeld te hebben, met de bijbehorende competenties en vaardigheden. Van elke kandidaat kan via een arbeidsmarktscan een profiel worden opgesteld dat duidelijk maakt wat hij/zij wil en kan. Van veel kandidaten is op dit moment onvoldoende informatie beschikbaar om hen duurzaam aan de slag te helpen.

Om het echt eenvoudiger te maken voor werkgevers pleiten wij voor één duidelijk register, waarin álle werkzoekenden staan. Werkgevers hebben inzicht in dit register nodig, zodat zij kandidaten kunnen uitnodigen voor een kennismakingsgesprek. Uiteraard onder voorwaarden van privacy en kwaliteit. Kandidaten moeten zelf meer regie kunnen voeren en informatie in dit register kunnen aanvullen.

Wij willen dat alle werkzoekenden met hun profiel, wensen en mogelijkheden in één register staan, zodat zij vindbaar zijn voor werkgevers.

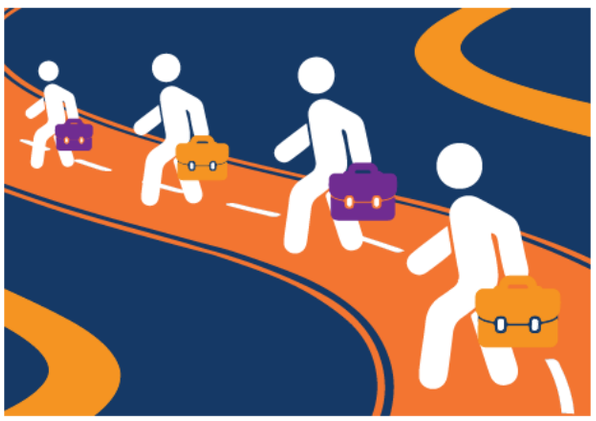

Maak het aantrekkelijk om de stap naar werk te zetten, ook als het tijdelijk is

De oplopende werkloosheid raakt velen, vooral met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt. Belangrijk is om hen zo actief mogelijk te houden. Wij pleiten voor activerende inkomensvoorzieningen en een activerend belastingregime, met een nieuwe 'werkendenkorting' voor alle werkenden, wat voor contractvorm zij ook hebben.

Maak het daarnaast aantrekkelijker om ook tijdelijk werk aan te nemen, zonder risico's op financiële problemen door verschillende geldstromen of terugvalproblemen. Met het programma Simpel Switchen in de Participatieketen en het wetsvoorstel Breed Offensief worden al stappen in de goede richting gezet. Ook eenvoudiger kunnen bijverdienen, is een belangrijke effectieve maatregel voor mensen om (deeltijd) werk te aanvaarden zonder in problemen te komen.

Voorkom 'draaideureffecten': neem (administratieve) drempels weg voor mensen die zich van een uitkering naar een situatie met (neven)inkomsten uit (kleine of tijdelijke) banen ontwikkelen. Zorg dat mensen gestimuleerd worden om in beweging te komen. Bij eventuele terugval moet een recht op uitkering en/of zorg moeiteloos kunnen herleven.

Geef mensen het recht op begeleiding naar en bij werk

Voor een groep mensen wordt loonvormende arbeid zonder ondersteuning nooit een reëel perspectief. Ontzorg werkgevers om deze groep toch loonvormend in te zetten. Ook deze mensen verdienen een reële kans om volwaardig te participeren. Helaas is er de laatste tien jaar flink bezuinigd op geld voor begeleiding. Te vaak is daardoor de beperkte omvang van het budget leidend voor de mate waarin groepen worden ondersteund en niet de kans van iedere werkzoekende. Kom met een goede regeling die werkgevers ontzorgt bij het in dienst nemen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, met intensieve begeleiding. En compenseer eventueel productieverlies.

Wij pleiten voor flinke verruiming van de huidige participatiebudgetten. Die zijn onvoldoende aangepast op de nieuwe, complexere en grotere doelgroepen waarvoor gemeenten sinds de Participatiewet zorgdragen. Mede door de coronacrisis zijn deze budgetten nog harder nodig. Verdringing van het toch al te krappe budget voor bestaande groepen is ongewenst.

Extra aanvullend geld voor re-integratie kan ook per arbeidsmarktregio toegekend worden, op basis van ingediende regionale actieplannen en te realiseren resultaten. We zien een positieve impuls dat er dit jaar extra middelen beschikbaar zijn gesteld voor re-integratie bij gemeenten. Stimuleer dat deze gelden in publiek-private samenwerking worden ingezet.

Geef deze werkzoekenden het recht op coaching of begeleiding naar werk. Gerichte begeleiding door meer persoonlijke dienstverlening van UWV en gemeenten, in combinatie met de kennis en dienstverlening van (private) specialisten. Het participatiebudget van gemeenten moet worden uitgebreid.

Bied iedereen een individueel ontwikkelbudget

De commissie-Borstlap adviseert een individueel ontwikkelbudget beschikbaar te stellen die werkenden gedurende hun hele loopbaan kunnen gebruiken. In dat advies worden werkenden via de nieuw op te richten Werkwinkel met loopbaan- en scholingsadvies geactiveerd om dit budget te gebruiken. Zo bl jven ze wendbaar en inzetbaar op de arbeidsmarkt. Eén werkloket waar iedereen terecht kan met vragen over werk, loopbaan, scholing en begeleiding naar werk en het ontwikkelbudget is wenselijk. W j pleiten daarbij voor een regelmatige terugkerende, periodieke arbeidsmarktscan (een 'loopbaan-APK'), waarbij mensen persoonlijk advies krijgen over scholing en kansen om zich verder te ontwikkelen. Het ontwikkelbudget moet zowel voor korte functionele trainingen ingezet kunnen worden als ook geschikt z jn om formele, opleidingen tot omscholing naar 'kansberoepen' te bekostigen, ook als deze sector en branche overstijgend z jn. Spoedige uitwerking, voortbordurend op het STAP-budget, is belangrijk in verband met veranderingen en enorme verschuivingen op de arbeidsmarkt door (en na) de coronacrisis. Hierdoor groeit de ontwikkel- en (om)scholingsvraag om aan de slag te gaan in andere sectoren en branches. ■

De alliantiepartijen roepen op tot invoering van een periodieke arbeidsmarktscan en de inzet van een individueel ontwikkelbudget.

Wat bieden wij?

Samenwerking met expertisepartijen in alle arbeidsmarktregio's

Het belang van samenwerking tussen gemeenten en UWV en expertisepartijen - zoals de leden van ABU, Cedris, NRTO en OVAL - wordt vaak onderschreven. In de praktijk is nog veel te winnen om te komen tot een goed functionerende publiek-private arbeidsmarktinfrastructuur voor werkgevers en werkzoekenden.

Dit kan en moet anders en vooral duurzamer. Het is krachtiger als verschillende partijen, aanvullend op elkaar doen waar z j goed in zijn. Gemeenten en UWV hebben kennis van de wettelijke regelingen en beschikken over informatie van kandidaten. Expertisepartijen beschikken over een uitgebreid werkgeversnetwerk en hebben veel ervaring in het gezamenl jk opleiden, begeleiden en plaatsen van mensen. In de plannen van Perspectief op Werk en de inrichting van Regionale Mobiliteitsteams wordt hier een positieve oproep voor gedaan. Maar in de praktijk komt dit niet vanzelf tot stand. Er blijft stimulans en sturing nodig bij het oog houden voor actieve samenwerking en het met elkaar zorgen dat beschikbare middelen rechtstreeks b j werkzoekenden terechtkomen in plaats van in overlegstructuren. Als we de samenwerking hechter en duurzamer maken, brengen we meer innovatie en duurzame matches tot stand op de arbeidsmarkt. Dit is essentieel om de arbeidsmarkt voor iedereen toegankelijk te maken en te houden. ■

De alliantie Samen werken voor werk wil in alle arbeidsmarktregio's duurzame samenwerking realiseren. Experimenteer met het vormen van expertise-combinaties waarin begeleiding, scholing en bemiddeling vertegenwoordigd zijn en die een wendbaar en passend arrangement kunnen bieden aan kandidaten en werkgevers.

Namens de leden van de ABU,
Jurriën Koops, directeur

Namens de leden van Cedris,
Arend Pieterse, directeur

Namens de leden van de NRTO,
Ria van 't Klooster, directeur

Namens de leden van OVAL,
Petra van de Goorbergh, directeur

Colofon

Deze publicatie is een gezamelijke uitgave van de alliantie *Samen werken voor werk*, een samenwerkingsverband tussen:

ABU Cedris NRTO OVAL

www.samenwerkenvoorwerk.nl | info@samenwerkenvoorwerk.nl